

Danskerne ønsker levende bymidter

Levende bymidter er en forudsætning for, at det er attraktivt at bo og arbejde uden for storbyerne. Detailhandlen skaber liv i bymidten og er i mange kommuner en af de største arbejdspladser målt på omsætning og antal medarbejdere. Dansk Erhvervs undersøgelse viser, at knap otte ud af ti danskere mener, at det er vigtigt med en levende bymidte. 84 pct. af danskerne mener også, at kommunerne bør være en aktiv og økonomisk partner i forhold til at sikre levende bymidter i fremtiden.

Omsætningen i detailhandlen udgjorde 392 mia. kr. i 2022, hvilket svarer til 33 pct. af det samlede private forbrug.ⁱ Samtidig er 289.000 job i Danmark direkte eller indirekte knyttet til detailhandlen, hvilket svarer til 13 pct. af alle private job i Danmark.ⁱⁱ Detailhandlen er derfor en stor del af den kommunale økonomi, og en driftig detailhandel er altså en forudsætning for attraktive byer.

I løbet af de seneste 10 år er antallet af butikker i Danmark faldet, men tal fra Danmarks Statistik viser, at antallet af beskæftigede i detailhandlen i samme periode er steget med 15 pct.ⁱⁱⁱ Det tyder på, at detailhandlen tilpasser sig forbrugernes ændrede købsmønstre.

Det faldende antal butikker betyder dog, at bymidten som aktivitetscenter for kommunen er i fare, hvilket kan have en negativ afsmittende effekt på antallet af caféer, kultur- og foreningsliv og ikke mindst turismen. Kommunerne spiller en nøglerolle i forhold til at sikre fremtidige levende bymidter i Danmark, og detailhandlen er her en forudsætning for bymidtens udvikling.

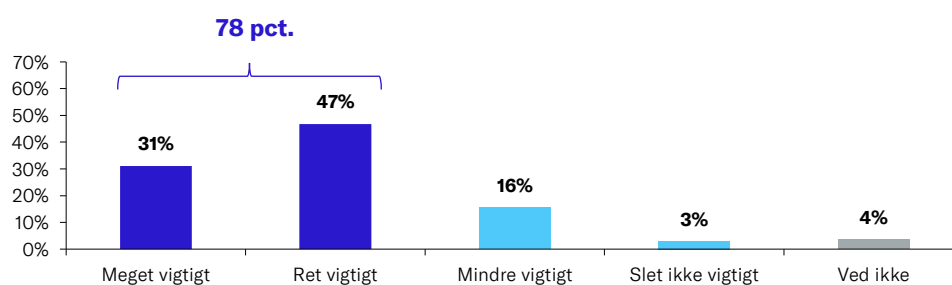
Dansk Erhverv har undersøgt, hvor vigtigt det er for danskerne at have levende bymidter i lokalområdet. Vi har også undersøgt, om danskerne synes, at kommunerne bør have en aktiv og økonomisk rolle i forhold til at sikre levende bymidter i fremtiden. Endeligt har vi undersøgt, hvad danskerne mener, at en levende bymidte bør indeholde.

Undersøgelsen viser, at næsten otte ud af ti danskere synes, at det er vigtigt med en levende bymidte i deres lokalområde. Mere end otte ud af ti danskere synes også, at kommunen bør være en aktiv og økonomisk partner i forhold til at sikre levende bymidter i fremtiden. For danskerne er det vigtigst at have dagligvarebutikker, offentlige institutioner samt caféer og restauranter i lokalområdet, og når danskerne køber udvalgsvarer, er det især i de fysiske butikker. Det gælder næsten 80 pct. af beboerne i de større byer og mere end 60 pct. af beboerne i landsbyerne.

Knap otte ud af ti danskere finder det vigtigt med en levende bymidte i lokalområdet
Dansk Erhverv har spurgt danskerne, hvor vigtigt det er at have en levende bymidte i deres lokalområde. Figur 1 viser, at størstedelen (knap otte ud af ti) danskere mener, at en levende bymidte er vigtig for dem.

31 pct. af danskerne svarer, at det er *meget* vigtigt med en levende bymidte i deres lokalområde, mens 47 pct. svarer, at det er *ret* vigtigt. Kun 3 pct. af danskerne svarer, at det *slet ikke* er vigtigt.

Figur 1: **Hvor vigtigt er det, at du har en levende bymidte i dit lokalområde?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, januar 2023.

Note: n = 1.002.

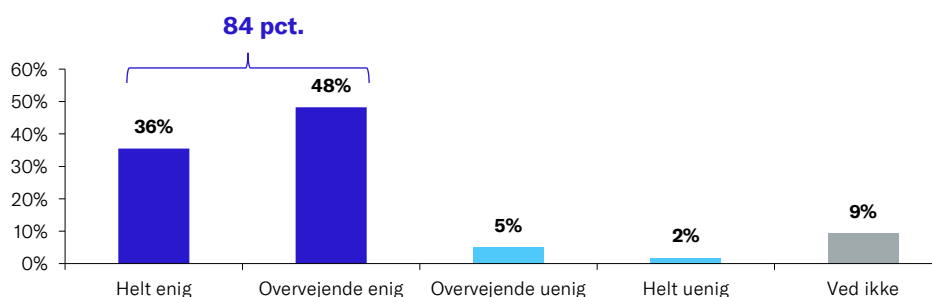
Resultaterne er robust på tværs af både køn, alder, landsdel og politisk orientering (ikke vist i figur). Der viser sig dog en tendens til, at jo større by, man bor i, jo mere vigtigt er det med en levende bymidte. 86 pct. af danskere, der bor i byer med over 1.000 indbyggere, synes, at det er vigtigt med en levende bymidte. Det er signifikant flere end landsgennemsnittet. Omvendt er det signifikant lavere blandt danskere, som bor i landsbyer med under 1.000 indbyggere, hvor 55 pct. synes, at det er vigtigt med en levende bymidte.

Danskerne mener, at kommunen bør spille en aktiv rolle for at sikre levende bymidter

Kommunale initiativer kan være med til at påvirke, hvor levende bymidten er i lokalområdet. Herunder hvordan detailhandlen udvikler sig i fremtiden. Dansk Erhverv har undersøgt, hvordan danskerne synes, at kommunerne bør bidrage i forhold til at sikre en levende bymidte i fremtiden.

84 pct. af danskerne enige i følgende udsagn: "Kommunen bør være en aktiv og økonomisk partner i et samarbejde om at sikre en levende bymidte i fremtiden", se figur 2. Det gælder både på tværs af køn og alder. 74 pct. af beboerne i landsbyer med 1.000 eller færre indbyggere er enige i udsagnet, hvorimod det gælder mellem 85 pct. og 89 pct. af beboerne i byer med flere end 1.000 indbyggere (ikke vist i figur).

Figur 2: **"Kommunen bør være en aktiv og økonomisk partner i et samarbejde om at sikre en levende bymidte i fremtiden"**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, januar 2023.

Note: n = 1.002. Spørgsmål: "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?"

Blandt de danskere, som tidligere har svaret, at en levende bymidte er vigtig, mener 93 pct. også, at kommunen bør være en aktiv og økonomisk partner i et samarbejde om at sikre en levende bymidte i fremtiden. 50 pct. af dem, som tidligere har svaret at en levende bymidte er mindre vigtig, eller slet ikke vigtig, mener også, at kommunen skal spille en rolle.

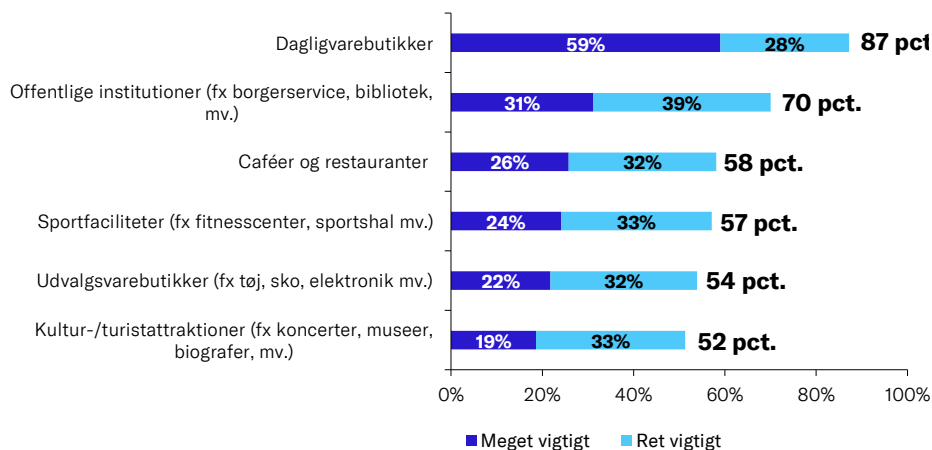
Danskerne bakker altså op om, at kommunen skal gøre en aktiv indsats for at sikre bylivet i fremtiden.

Dagligvarebutikker i lokalområdet er mest vigtigt for danskerne

Den forhenværende S-regering og et bredt flertal i Folketinget har tidligere haft fokus på at skabe mere liv i bymidter og landdistrikter^{iv}. Dansk Erhverv har også spurgt danskerne, hvilke fysiske faciliteter, der er mest vigtige at have i deres lokale bymidte, se figur 3. Figuren viser, at dagligvarebutikker er den facilitet, der er vigtigst for flest danskere (87 pct.).

Offentlige institutioner er også en vigtig facilitet for mange danskere. Syv ud af ti mener, at det er vigtigt at have denne facilitet i bymidten. De resterende faciliteter omfatter caféer og restauranter, sportsfaciliteter, udvalgsvarebutikker samt kultur- og turistattraktioner. Mellem 52 pct. og 58 pct. finder disse faciliteter vigtige at have i deres lokale bymidte.

Figur 3: **Hvor vigtigt er det for dig at have følgende i din lokale bymidte?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, januar 2023.

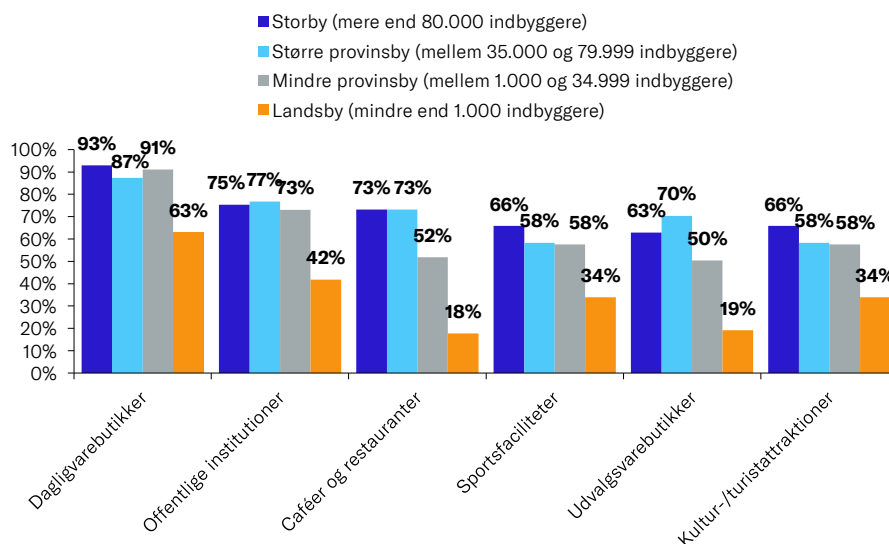
Note: n = 1.002.

Figur 4 viser, at danskernes syn på vigtigheden af diverse faciliteter i bymidten afhænger af størrelsen på den by, de bor i.

Gennemgående for alle faciliteter ses en signifikant forskel mellem beboerne i landsbyer og beboerne i de resterende kategorier for større byer. Signifikant flere beboere i byer med over 1.000 indbyggere ønsker fysiske faciliteter i deres lokale bymidte, end dem der bor i byer med under 1.000 indbyggere. Dog er det alligevel over en tredjedel af beboerne i landsbyer, der synes, at det er vigtigt med sportsfaciliteter, kultur-/turistattraktioner, offentlige institutioner og dagligvarebutikker jf. figur 4.

Derudover ses også en signifikant forskel indenfor kategorierne 'Udvalgsvarebutikker' og 'Caf er og Restauranter' mellem mindre provinsbyer og de større byer med over 35.000 indbyggere. Der er markant flere danskere i de større byer med mere end 35.000 indbyggere, som synes, at det er vigtigt at have udvalgsvarebutikker og forskellige spisesteder sammenlignet med de mindre provinsbyer og landsbyer.

Figur 4: **Hvor vigtigt er det for dig at have følgende i din lokale bymidte?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, januar 2023.

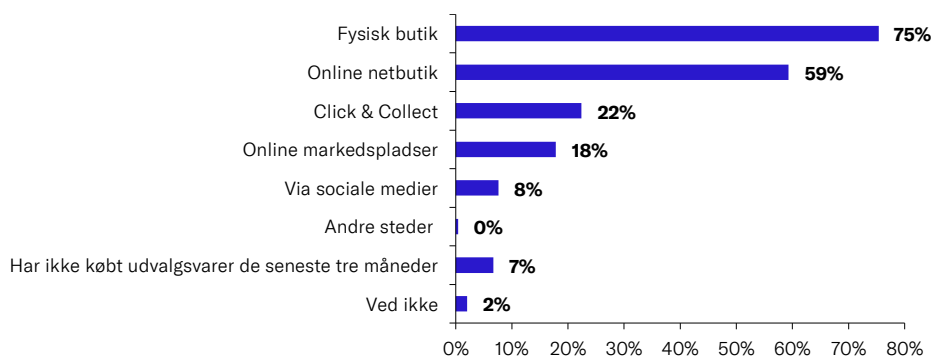
Note: n (Storby) = 319, n (Større provinsby) = 188, n (Mindre provinsby) = 354, n (Landsby) = 119. Figuren viser andel, der har svaret "Meget vigtigt" og "Ret vigtigt" på spørgsmålet.

Danskerne benytter i høj grad fysiske butikker til at købe deres udvalgsvarer

Størstedelen af danskerne handler både i fysiske og online butikker. Undersøgelsen viser, at 75 pct. af danskerne køber deres udvalgsvarer fx tøj, sko, elektronik mv. i fysiske butikker, og 59 pct. af danskerne handlede deres udvalgsvarer online. Der er altså mange danskere, som både handler i fysiske butikker og online.

Det ses også, at hver femte dansker handler via Click & Collect.

Figur 5: **Hvilke af nedstående indkøbsmuligheder har du anvendt til de udvalgsvarer, du har købt i løbet af de seneste tre måneder?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, januar 2023.

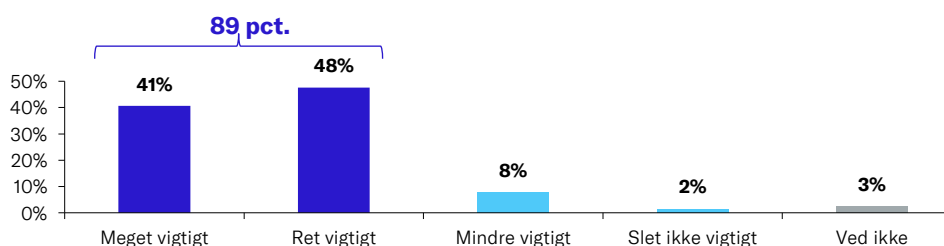
Note: n = 1.002.

Knap ni ud af ti danskere synes, at indbydende offentlige rum er vigtige

Endeligt har vi også undersøgt, hvor vigtigt det er for danskerne, at det offentlige rum fremstår indbydende, se figur 6.

Hele 89 pct. af danskerne synes, at det er vigtigt, at det offentlige rum fremstår indbydende. Definitionen af *indbydende* kan være forskellig for den enkelte, men kan fx være ordnede veje, grønne områder mv. Det kan være med til at sikre liv i bymidten og understrege, at lokalområdet bliver prioriteret af den enkelte kommune.

Figur 6: **Hvor vigtigt er det for dig, at det offentlige rum i bymidten fremstår indbydende?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, januar 2023.

Note: n = 1.002.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 26. maj 2023.

Om Dansk Erhvervs befolkningsundersøgelse

Norstat har på vegne af Dansk Erhverv i januar 2023 foretaget en befolkningsundersøgelse om danskernes holdning til levende bymidter. Norstat har spurgt 1.002 danskere, som afspejler den danske befolkning på 18+ år på variablene køn, alder og region. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 1.002 respondenter er +/- 3,1 procentpoint. Usikkerheden er større i figurer med færre respondenter.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs politik på området kan ske til Politisk konsulent, Simon Pelle Andersen på spa@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6064.

Henvendelser angående analysen kan ske til økonom, Christine Sinkjær-Rasmussen på chsi@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6156.

Noter

ⁱ Økonomiministeriet: "Økonomisk Redegørelse", maj 2023, tabel B.10: [Økonomisk Redegørelse, maj 2023 \(oem.dk\)](#)

ⁱⁱ Dansk Erhverv: "Detailhandlens økonomiske fodaftryk", november 2022: [detailhandlens-okonomiske-fodaftryk.pdf \(danskerhverv.dk\)](#)

ⁱⁱⁱ Dansk Erhvervs detailbarometer, Dansk Erhverv pba. særkørsel fra Danmarks Statistik, oktober 2012 – oktober 2022, sæsonkorrigeret.

^{iv} [Ny aftale skal give mere liv i bymidter og landdistrikter \(im.dk\)](#)